

нията съ папската власт и немилостиво бичуватъ деморализацията на висшето духовенство и висшето общество. Подобни проповѣдници се появили тогава и въ Прага. Тѣкмо въ това врѣме били донесени въ Прага и трактатитѣ на английския ученъ Виклифа. Магистеръ Янъ-Хусъ, единъ отъ най-способнитѣ тогава проповѣдници, който съ своя примѣренъ живогъ, съ енергична защита на народнитѣ права, съ немилостиво бичуване на папскитѣ злоупотрѣбления и произволи е станалъ любимецъ на цѣлия чешки народъ, този Янъ Хусъ почналъ въ качеството си професоръ въ университета да тълкува трактатитѣ на Виклифа и да се застъпва за нѣкои отъ тѣхъ. Неговото учение прониква въ широкитѣ маси на народа, завладѣва неговитѣ чувства и понеже папството се вижда застрашавано, да не би по примѣра на чехитѣ и други народи да възстанатъ противъ неговия авторитетъ, завързва се една упорита борба между папския авторитетъ и цѣлъ единъ народъ, прѣдвожданъ и прѣдставляванъ отъ неустрашимия герой Янъ Хуса. Въ тази гигантска борба противъ всемогщето тогава папство прѣдставителтъ на народенъ, защитникъ на свободата на съвѣстѣта загиналъ на позорна кладия въ града Костанцъ 1415. год. на 6. юлий, обаче илеята, за която той е положилъ своя живогъ, възтържествувала, а пѣкъ тираническиягъ авторитетъ на папството билъ сломенъ за винаги.

Слѣдъ позорната смъртъ на народния мъченикъ развълнуванитѣ отъ досегашната борба духове пламнали въ единъ голѣмъ пожаръ. Двата принципа, за които чешкиятъ народъ до сега се е борилъ, (т. е. противъ германизма—за запазване своята народностъ отъ една и противъ папството—за запазване свободата на съвѣстѣта отъ друга страна), се смѣсватъ наедно и въ лицето на тѣзи два принципа се почва съ неизчерпаема енергия и фанатизъмъ противъ тѣхнитѣ врагове една ужасна борба, извѣстна подъ името Хуситска война (1419—1434), въ която едноокиятъ герой Янъ Жишка съ една шепа свои хусити *) разбивалъ и на бѣгъ обръщаль цѣли армии, изпращани противъ чешкитѣ еретици отъ царя Сигизмунда или отъ папата.

Слѣдъ 15 годишна побѣдоносна война, въ която чехитѣ нито единъ пѣтъ не сж били побѣдени, нѣмското население въ градоветѣ, понеже непрѣставало да бжде враждебно на чешкитѣ стрѣмжи и навсѣкѣдъ явно се провъзгласявало за неприятель на чешкия народъ, било или изтрѣбно въ война или пѣкъ принудено да напустне страната.

И така едно отъ най-важнитѣ послѣдствия на тази продължителна борба е било пълното чехизиране на всичкитѣ по-рано нѣмски градове и села и чешката народностъ останала отъ сега за напрѣдъ господствующа въ цѣлата страна чакъ до битката на „Бѣла Гора“ 1620. год.

Така се свършва вториятъ периодъ на тази вѣковна борба между чехитѣ и нѣмцитѣ, периодъ на чешката слава, възтърже-

*) Така се наричали привърженцитѣ на Хуса.